

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 158/2022 rd

Svars på skriftligt spørgsmål om att främja småskalig kärnkraft

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 158/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Heikki Vestman /saml:

Har regeringen för avsikt att slopa de lagstiftningsmässiga hindren för småskaliga modulära reaktorer (SMR) genom att bereda de nödvändiga ändringarna i kärnenergilagen och andra bestämmelser separat från totalreformen av kärnenergilagen?

När kommer regeringen att anslå Strålsäkerhetscentralen finansiering för utveckling av bedömningen av SMR och för uppdatering av bestämmelserna samt säkerhetsföreskrifterna och -anvisningarna?

Avser regeringen anslå finansiering för utveckling av finsk SMR-teknik?

Har regeringen för avsikt att utreda eventuellt införande av ett nationellt stödsystem för kärnkraft och ansökan om EU-finansiering för kärnkraftsprojekt i Finland?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Utnyttjande av ny teknik, däribland SMR, medför många utvecklingsbehov som även riktas på regleringen av kärnkraftsområdet. Regleringen ska utgöra en fungerande helhet som omspannar de olika ämnesområdena, från lagnivå till Strålskyddscentralens anvisningar. Således är det inte enkelt att ändra endast en bestämmelse eller en liten del av regleringen, för att inte tala om sådana större ändringar som SMR eventuellt skulle kräva, utan att orsaka behov av ytterligare ändringar i andra delar av regelverket om användning av kärnenergi. Därför finns det för närvarande inga planer på att se över bestämmelser utanför totalreformen av kärnenergilagen; visserligen är det inte heller uteslutet. Lagen ska kunna tillämpas på alla slags kärnanläggningar, från kraftverk till avfallshantering.

Villmanstrand-Lahtis tekniska universitet LUT granskar frågeställningar kring SMR i det pågående projektet PIEMOS, som hör till statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet. Resultaten av projektet blir tillgängliga sommaren 2022 och kan därmed utnyttjas vid totalformen av kärnenergilagen.

Det är inte omöjligt att införa SMR med stöd av den gällande lagstiftningen. Visserligen saknar den nuvarande regleringsmiljön bestämmelser om SMR, som går ut på en mer decentraliserad drift av kärnkraftverk eller eventuell placering av anläggningar i närheten av bosättning. I anknytning till ny teknik utreder vi också möjligheter att inom ramen för den gällande lagen driva på projekt som utnyttjar den nya tekniken genom flexiblere lagtolkning eller justering av etablerade förfaranden, till exempel i samband med principbeslutsfasen.

Utveckling av regelverket kräver resurser, och att omarbeta Strålsäkerhetscentralens anvisningar så att de tar hänsyn till SMR är ett synnerligen krävande och stort åtagande på grund av anvisningarnas stora volym. Social- och hälsovårdsministeriet har tagit fram en framställan för följande tilläggsbudgetproposition om att redan i år anvisa 200 000 euro till Strålsäkerhetscentralen. Medlen tas inom budgetramen från anslaget till kärnsäkerhetsarbete i Rysslands närområde, inom vilket det under coronatiden inte har varit möjligt att leverera anläggningar enligt plan och dessa medel har sparats.

I Finland är kärnkraftsbolagen och projekten privata, och staten går inte in som finansiär i kärnkraftsbolag som de initierat. Däremot kan bolagen eller projektgenomförarna själva ansöka om bland annat EU-stöd, om projektet lämpar sig för det. Staten deltar i möjliggörandet av SMR genom Business Finland. Genom denna kanal har finansierats bland annat projektet EcoSMR (Finnish Ecosystem for Small Modular Reactors), som för samman finländska aktörer för att bygga upp affärsverksamhet kring småskaliga reaktorer.

Helsingfors 11.4.2022

Näringsminister Mika Lintilä